

Електронні ресурси і нейролінгвістичне програмування (НЛП) у сучасних освітніх системах

Визначальним чинником проблеми, що означена у назві, є розкриття сутності реалізації контент-поля електронних ресурсів через середовище програмно-інструментальної засобів з навчальних предметів (дисциплін, курсів), які використовуються при очному і дистанційному навчанні з використанням нетрадиційних методик (технологій) з арсеналу НЛП.

Науковим пошуком передбачено розгляд одного з перспективних напрямів реалізації змісту електронних ресурсів, створюваних для різноманітних освітніх систем, зокрема і дистанційних, які можуть частково використовувати певні методи, способи впливу, елементи впливу на того, хто навчається з арсеналу НЛП з метою підвищення продуктивності використання часу навчання.

В дослідженні увага зосереджується на певних базових поняттях, так званих реперних понятійних системах, які дозволяють опанувати навчальний матеріал за принципом ланцюгово-концентричної побудови, таким чином виділяючи найбільш важливі поняття для сприйняття. Саме у цьому випадку стане при нагоді НЛП з його нейролінгвістичною семантикою.

Розкриваючи сутність НЛП можна відмітити, що воно є поєднанням нейропсихічних процесів, які відбуваються у людини у результаті чітко запрограмованих подразнень для отримання певної дії або кардинальної зміни в усталених діях людини.

Створене у 1973 році Річардом Бендлером, студентом-математиком, що був у той час, і програмістом, і Джоном Гріндером, професором лінгвістики, у співпраці з відомим вченим антропологом Грегорі Бейтсоном НЛП стало одним з самих суперечливих емпіричних методів формування поведінкових функцій людини. «Нейролінгвістичне програмування», як термін спрямовує нас до комплексу моделей і принципів, призначених для дослідження того, як розум і нейрологія («нейро»), мовні патерни (семантичні конструкції понять-реперів, вірніше образів-реперів), організація сприйняття й пізнавальних здібностей людини в систематичних патернах (системні структури мають у своїй основі програмування) взаємодіють при конструюванні суб'єктивної реальності й людських поведінкових функцій.

Беруться за основу у процесі навчання семантичні патерни – вибудовані певним чином знаннево-способні компоненти змісту. Вони ґрунтуються і на ідеальній і на реальній моделі поведінки фахівця у певній сфері, що зібрані експертними методами під час спостережень декількома експертами, які обізнані й з сутністю поведінкових функцій особистості фахівця і тими фаховими (професійними) або вмотивованими знаннями, вміннями й навичками (компетентностями), якими особистість хоче оволодіти.

Частина вчених [2], що вивчали нейролінгвістичне програмування вважають, що наша суб'єктивна реальність визначає переконання, сприйняття й поведінку, і, тобто, як наслідок, можливе впровадження певних, передбачуваних змін поведінки, трансформацію переконань [3]. Техніка НЛП, напрацьована на основі даних спостережень, описувалася як «дослідження структури суб'єктивного досвіду», у даному випадку конкретного фахівця [4, 5]. Ці твердження ґрунтуються на тому принципі, що будь-яка поведінка (будь то найдосконаліше або дисфункційне) не проявляється випадково, а має структуру, яку можна зрозуміти.

Неоднозначність результатів НЛП створює певний ореол малофункціональної і прив'язаної до конкретної особистості методики (технології) відтворення поведінкових функцій, звинувачуючи всю систему НЛП у суперечності результатів її використання, а також іноді критикуючи за недоведеність і псевдонауковість [1].

Проте з арсеналу НЛП можна використовувати деякі методи побудови змісту, запропонованого для засвоєння тексту, акцентування уваги на поняттях-реперах або зображеннях-реперах (як статичних так і динамічних), повторення в певній послідовності тих термінів, понять, які необхідні для реалізації предметних знань, умінь і навичок, що в подальшому можуть реалізуватись у вигляді поведінкових, – фахових (професійних) компетентностей, незалежно від того, чи засвоєні вони на рівні усвідомленого сприйняття чи несвідомого.

У контексті певної відносності щодо наукового апарату, методологічна база НЛП ґрунтується на особистому досвіді й спостереженнях науковців, що в науковій літературі отримала назву «емпірична епістемологія». Останнє означає, що НЛП еkleктичне й фокусується лише на питанні «що саме працює» в певній системі, зокрема навчальній.

Як показало вивчення інформаційних джерел, багато прихильників НЛП вважають, що воно ближче до технології, ніж до науки, і часто відносять його до подоби інженерії. Вони вказують, що прагнуть створювати практичні моделі поведінки і діяльності й узагалі більш зручні підходи до вирішення завдань, які постають перед особистістю в процесі як повсякденної так і виробничої, фахової, професійної діяльності.

Дослідження фокусується на проблемі досягнення суспільством точки інформаційної насиченості, коли люди вже не в змозі споживати більше інформації, ніж нині. Саме тому у сфері інформаційних освітніх продуктів потрібно шукати нові шляхи розвитку, методи, підходи, способи реалізації завдань навчання.

Аналізується потреба створення нового покоління електронних засобів, що повинні використовувати різні способи дії на органи сприйняття людини – звук, колір, розміщення елементів відображення змісту на тлі екрану монітора, динамічні елементи змісту, що ефективно впливають на того, хто засвоює зміст.

В результаті дослідження виявлені можливості мультимедійного супроводу і адаптації, точніше – екстраполяції деяких елементів нейролінгвістичного програмування (НЛП) на освітнє середовище електронних освітніх ресурсів, отримуючи при цьому достатньо високі результати підготовки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Alok Jha. Was Derren Brown really playing Russian roulette – or was it just a trick? The Guardian, 9 жовтня 2003; (англ.).
2. Bandler, Richard & Grinder, John (1979). Frogs into Princes: Neuro Linguistic Programming. Moab, UT: Real People Press; (англ.).
3. Bandler, Richard & John Grinder (1983). Reframing: Neurolinguistic programming and the transformation of meaning. Moab, UT: Real People Press; (англ.).
4. Dilts, Robert B, Grinder, John, Bandler, Richard & DeLozier, Judith A. (1980). Neuro-Linguistic Programming: Volume I – The Study of the Structure of Subjective Experience. Meta Publications, 1980; (англ.).
5. Sharpley C.F. (1987). «Research Findings on Neuro-linguistic Programming: Non supportive Data or an Untestable Theory». Communication and Cognition Journal of

Counseling Psychology, 1987 Vol. 34, No. 1; (англ.).